

På sporet av hver eneste fiskespord

Tekst: Kine Mari Karlsen og Kathryn Donnelly

Foto: Frank Gregersen og Kine Mari Karlsen, Nofima

Illustrasjon: Oddvar Dahl, Nofima

I fiskerinæringen er det en del usikkerhet knyttet til hva sporbarhet er. Vil det bety at hver fisk må spores? Må hver enkelt fangst av fisk holdes atskilt gjennom produksjonen?

Hvert fiskespord må ikke spores. Det som må spores, er den mengden med fisk som gjennomgår de samme prosessene og holdes samlet. I praksis betyr dette at det kan for eksempel være en fangst av fisk, en dagsproduksjon eller en kasse med fisk. Når fisk fra forskjellige leveranser blandes sammen i en dagsproduksjon, må dagsproduksjonen spores. Etter produksjon pakkes fisk i forskjellige kasser, da bør hver kasse spores.

Hver enkelt fangst av fisk må heller ikke holdes atskilt. Å spore hver enkelt fangst vil bety mindre effektiv produksjon hos bedriftene. Det kommende kravet om sporing av fisk blir ikke å spore tilbake til hver leveranse av fisk (sluttseddel). Derimot må bedriftene i næringen kunne spore fisk tilbake til en gruppe av leveranser av fisk. Dette betyr at det er helt i orden å dokumentere at fisken kommer fra flere forskjellige fangster.

Merking med fangstdato

Fra 1. januar 2010 kommer et nytt merkekrav for villfanget fisk. All fersk fisk som selges til forbruker i Norge, skal merkes med fangstdato. Dersom fisk fra ulike fangster blandes, skal den eldste fangstdatoen brukes.

Er fiskebruket klar til å møte det nye kravet?

I et pågående prosjekt ble det undersøkt om det er mulig å spore informasjonen om fersk fisk fra mottak og produksjon til leveranse av fisk hos et fiskebruk.

Informasjon om fangstdato finnes helt i begynnelsen av verdikjeden. For å gi forbrukere denne informasjonen, må den følge fersk fisk gjennom hele verdikjeden fra fiskebåt til butikk.

Fiskebåt

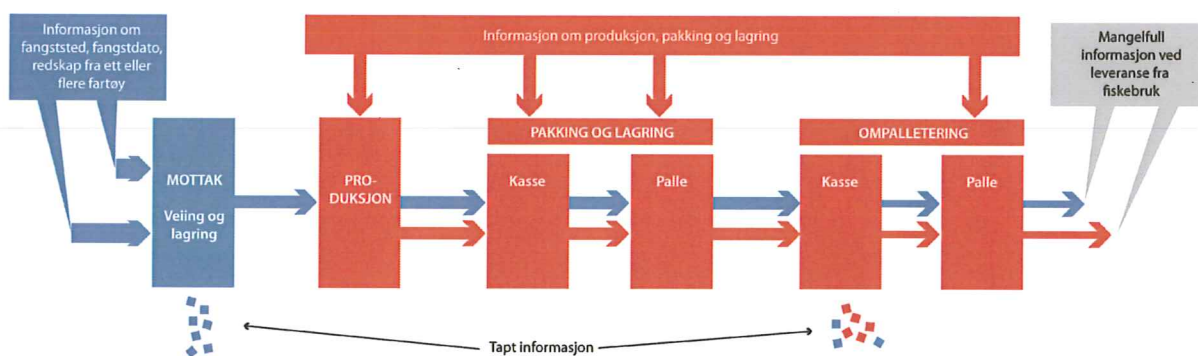
Fiskebruk

Grossist

Hos fiskebruket forsvant informasjonen om fisken ved råvarelagring og ompalletering av kasser med fisk etter pakking. Informasjonen gikk tapt, fordi fisken ble splittet og blandet uten at det ble dokumentert. Det var ikke mulig å finne tilbake til informasjonen om fisken i ettertid. Informasjonen om fangstdato på fersk fisk ble ikke sendt mellom bedriftene. Fiskebruket klarer ikke i dag å oppfylle det kommende kravet om merking av fangstdato på fersk fisk.

Tap av informasjon hos fiskebruket.

Hva kan gjøres for å hindre at informasjonen går tapt?

For å unngå at informasjon om fisken går tapt, må fiskebruket dokumentere splittings og blandinger av fisk under råvarelagring og ompalletering av kasser med fisk.

For å kunne dokumentere og ha kontroll på hva som blandes og splittes, må hvert kvantum fisk som holdes samlet, ha et unikt nummer. De unike numrene gjør at det er mulig å skille de ulike kvantumene fra hverandre, og at det er mulig å knytte ny informasjon til fisken, for eksempel fangstdato.

Fakta om prosjektet

Prosjektet utføres på oppdrag av Norske Sjømatbedriftenes Landsforening (NSL), og er finansiert av Innovasjon Norge og Fiskeri- og Havbruksnæringens Forskningsfond (FHF). Øvrige prosjektpartnere er Sunnmøre og Romsdal fiskesalgslag (SUROFI), NaustvikEnghav, Coop Norge, SINTEF fiskeri og havbruk, TraceTracker Innovation ASA, Norges Fiskarlag og Nofima Marked.